

Grondige studie van vraagstukken uit de moraalwetenschap (A002392)

Cursusomvang *(nominale waarden; effectieve waarden kunnen verschillen per opleiding)*

Studiepunten 5.0 **Studietijd 150 u**

Aanbodsessies en werkvormen in academiejaar 2026-2027

A (semester 2)	Nederlands	Gent	werkcollege hoorcollege
----------------	------------	------	----------------------------

Lesgevers in academiejaar 2026-2027

Segers, Seppe	LW01	Verantwoordelijk lesgever
Accoe, Dorian	LW01	Medewerker
Van Ginneken, Clemence	LW01	Medewerker

Aangeboden in onderstaande opleidingen in 2026-2027

	stptn	aanbodsessie
Educatieve Master of Science in de cultuurwetenschappen (afstudeerrichting moraalwetenschappen)	5	A
Master of Arts in de moraalwetenschappen	5	A

Onderwijstalen

Nederlands

Trefwoorden

Empirische ethiek, Maatschappijkritiek, Autobiografie, Speculatie, Anticipatory ethics, Morele verbeelding

Situering

'Grondige studie van vraagstukken uit de moraalwetenschap' situeert zich op de intersectie van ethiek (prescriptie) en empirie (descriptie), met bijzondere aandacht voor de tijdsdimensie (cf. de historische dimensie van het zogenaamde 'contextprobleem') en (individuele en collectieve) auto-analyse. De cursus bevindt zich daarmee ten volle in de traditionele moraalwetenschappelijke methode, geactualiseerd aan de hand van hedendaagse primaire teksten en actuele en urgente morele vraagstukken. Door middel van gevorderde studie van moraalwetenschappelijke vraagstukken, is deze cursus erop gericht om op verdiepende wijze de eigenheid en autonomie van de moraalwetenschap te thematiseren en zo de student diepgaand te ondersteunen in de verwerving van een gespecialiseerde moraalwetenschappelijke (i.e. beschrijvende, analytische, kritische en normatieve) kijk op moreel relevante onderwerpen.

Inhoud

Uitgangspunt van de cursus is een verdiepende kennismaking met de moraalwetenschappelijke eigenheid, en de typerende tweeledige, maar inherent verbonden focus op empirie en ethische normativiteit. De cursus is daartoe opgebouwd uit twee clusters, waarbij telkens de relatie tussen empirische waarneming en normativiteit – zowel wat impliciet waardegeladen beschrijving betreft, als de kritische bevraging van de morele wenselijkheid daarvan – centraal staat.

De eerste cluster behandelt de relatie 'empirie-normativiteit' met betrekking tot actuele morele vraagstukken alsook de morele dimensie van de gehanteerde bronnen en perspectieven. De tweede cluster behandelt de relatie 'empirie-normativiteit' met betrekking tot de toekomst, met name de vraag naar speculatie, 'anticiperende ethiek' en morele verbeelding.

De inhoud van de eerste cluster bestaat enerzijds uit een permanent onderdeel

'actueel maatschappelijk debat', en anderzijds een collegereeks waarin de analytische en kritische relatie tussen descriptie en prescriptie wordt onderzocht. Het onderdeel 'actueel maatschappelijk debat' stimuleert studenten om van nabij en met een kritische houding het actuele maatschappelijke debat nauwgezet te volgen, minimaal op basis van een telkens vooraf gedeelde selectie nationale en internationale dagbladen. Ten laatste op de ochtend voorafgaand aan de onderwijsbijeenkomst worden de studenten een selectie digitale kranten toegestuurd en gevraagd deze kritisch te lezen, met oog op inhoud (informatie), perspectief en waardegeladenheid. Dit dient als uitgangspunt voor een (beknopte) klassikale discussie over concrete en reële socio-morele problemen, vertrekkend vanuit de moraalwetenschappelijke methode om gerapporteerde maatschappelijke ontwikkelingen te toetsen aan een geheel van morele normen. In de collegereeks die het tweede deel van het eerste luik van de cursus uitmaakt, bespreken we recente ethische academische perspectieven op empirische (morele) ervaring als vertrekpunt voor ethische theorie. Centraal hierin staat de ethische benadering van Eva Feder Kittay waarin persoonlijke ervaringen van 'zorg' en 'geven om' worden onderzocht als opzet tot een verdere verfijning van de zogenaamde zorgethiek. Elementen die hierbij aan bod zullen komen zijn inclusie en exclusie in moraalpraktijk en -theorie, 'disability & crip ethics', zogenaamde 'alternatieve' ouderschapsvormen, de rol van autobiografie in ethische theorie e.d.m. De inhoud van de tweede cluster bestaat uit een collegereeks over de rol van speculatie/anticipatie in ethiek, vertrekkende van 'hoe de zaken nu zijn' (of toch minstens de veronderstellingen daarover). We bespreken de mogelijkheid tot een conceptueel en normatief onderscheid tussen speculatie en anticipatie, de morele gepastheid van speculatie binnen de toegepaste ethiek, en de rol van morele verbeelding. Centraal staan normatieve discussies over welke toekomstperspectieven, op welke empirische grond en met welke beoogde morele belangen, moreel legitiem kunnen worden geacht. Dit gebeurt aan de hand van een selectie actueel (maatschappelijk en academisch) relevante illustraties (vb. kunstmatige placentatechnologie, in vitro gametogenese, ...), een selectie toonaangevende theoretische academische artikels (zowel historisch als actueel), en minstens één gastcollege van een internationale expert ter zake.

Begincompetenties

Algemene Humanities and Social Sciences-competenties op bachelorniveau

Eindcompetenties

- 1 In staat zijn een moraalwetenschappelijke kijk op een complex onderwerp te construeren uitgaande van uiteenlopende disciplinaire onderzoeks- en presentatietechnieken (historisch, sociaal-psychologisch, (godsdienst) sociologisch, cultural studies, ethische analyse, juridisch, ...)
- 2 In staat zijn om op basis van literatuur een degelijke uiteenzetting te geven voor een publiek over een onderwerp uit de cursus

Creditcontractvoorwaarde

Toelating tot dit opleidingsonderdeel via creditcontract is mogelijk na gunstige beoordeling van de competenties

Examencontractvoorwaarde

Dit opleidingsonderdeel kan niet via examencontract gevolgd worden

Didactische werkvormen

Groepswerk, Werkcollege, Hoorcollege, Zelfstandig werk, Peer teaching

Toelichtingen bij de didactische werkvormen

Hoorcollege; begeleide discussies van wetenschappelijke artikels en theorieën; wekelijkse actualiteitsdiscussie over moreel relevante onderwerpen; tijdens de seminars wordt telkens een hoofdstuk van het boek ingeleid door een ander studentenduo (flipped classroom)

Studiemateriaal

Type: Handboek

Naam: Learning From My Daughter (Eva F Kittay)

Richtprijs: Gratis of betaald door opleiding

Optioneel: nee

Taal : Engels

Auteur : Eva F. Kittay

(Goedgekeurd)

Online beschikbaar : Ja

Type: Slides

Naam: Grondige studie van vraagstukken uit de moraalwetenschap
Richtprijs: Gratis of betaald door opleiding
Optioneel: nee
Taal : Nederlands
Beschikbaar op Ufora : Ja
Online beschikbaar : Ja

Type: Reader

Naam: Grondige studie van vraagstukken uit de moraalwetenschap
Richtprijs: Gratis of betaald door opleiding
Optioneel: nee
Taal : Engels
Beschikbaar op Ufora : Ja
Online beschikbaar : Ja
Beschikbaar in de bibliotheek : Nee
Beschikbaar via studentenvereniging : Nee

Referenties

Cavaliere, G. 2020. Gestation, equality and freedom: ectogenesis as a political perspective. *Journal of Medical Ethics* 46: 76–82.
Johnson, T., Romanis, E.C. The relationship between speculation and translation in bioethics: methods and methodologies. *Monash Bioeth. Rev.* (2023).
Kittay, E.F., *Learning from My Daughter: The Value and Care of Disabled Minds*, Oxford, Oxford University Press, 2019
Lovibond, S., *Realism and Imagination in Ethics*, Oxford, Blackwell, 1983

Vakinhoudelijke studiebegeleiding

Begeleiding door de lesgever.

Evaluatiemomenten

periodegebonden en niet-periodegebonden evaluatie

Evaluatievormen bij periodegebonden evaluatie in de eerste examenperiode

Mondelinge evaluatie, Participatie

Evaluatievormen bij periodegebonden evaluatie in de tweede examenperiode

Mondelinge evaluatie, Werkstuk

Evaluatievormen bij niet-periodegebonden evaluatie

Vaardigheidstest

Tweede examenkans in geval van niet-periodegebonden evaluatie

Examen in de tweede examenperiode is enkel mogelijk in gewijzigde vorm

Toelichtingen bij de evaluatievormen

Het mondeling examen bestaat uit een gesprek met de docent over de cursus.
Mondeling examen met schriftelijke voorbereiding. De niet-periodegebonden evaluatie gebeurt op basis van actieve participatie tijdens de seminars en de kwaliteit van de tussenkomsten.

Eindscoreberekening

Periodegebonden evaluatie: 70% op het mondeling examen; 30% niet-periodegebonden evaluatie.

Faciliteiten voor werkstudenten

Faciliteiten:
1 Mogelijkheid tot vrijstelling van aanwezigheid mits bijkomend werkstuk
2 Mogelijkheid tot examen op ander tijdstip binnen het academiejaar
3 Mogelijkheid tot feedback via email of andere digitale afstandsmiddelen

Voor meer informatie omtrent flexibel studeren: <http://www.flw.ugent.be/flexibelstuderen>

